

Załącznik do Uchwały
Nr XVI/88/2016
Rady Powiatu w Olecku z dnia 22 marca 2016 roku

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE OLECKIM
NA LATA 2016 – 2020**

Olecko 2016

Zakres rzeczowy

Wprowadzenie

- I. Przemoc w rodzinie – podstawy teoretyczne.**
- II. Konsekwencje zjawiska przemocy w rodzinie.**
- III. Podstawy prawne.**
- IV. Wykaz podmiotów wspierających osoby/rodziny dotknięte i zagrożone przemocą w powiecie oleckim.**
- V. Dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie powiecie oleckim.**
- VI. Adresaci programu.**
- VII. Koordynator i partnerzy programu.**
- VIII. Cele programu i działania.**
- IX. Przewidywane efekty.**
- X. Źródła finansowania programu.**
- XI. Monitoring i ewaluacja programu.**

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Uchwałą Nr VI/38/2011 Rady Powiatu w Olecku z dnia 31 marca 2011 r. został przyjęty do realizacji „Powiatowy Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015”.

Działania podejmowane w ramach programu były przedkładane w corocznym sprawozdaniu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu.

Zarządzeniem Nr 28/2015 z dnia 29 grudnia 2015 roku Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku powołał zespół do opracowania „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oleckim na lata 2016-2020”. Program ten jest kontynuacją działań zawartych w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015”.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem społecznym, które niszczy ludzi, niezależnie od ich pozycji społecznej czy ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka będącego ofiarą przemocy, ale na całą rodzinę. Odbija się także na rolach i strukturach społecznych. Osoba doświadczająca przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Zjawisko to wpływa także na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jak również może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu. Przemoc jest przestępstwem, czyli bezprawnym i zawinionym czynem człowieka, który podlega karze obowiązującej w czasie jego popełnienia.

Dane statystyczne dotyczące w/w problemu potwierdzają jego występowanie wśród rodzin na terenie powiatu oleckiego. Wiedza ta zobowiązuje instytucje realizujące zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie do podejmowania współpracy oraz adekwatnych i skutecznych oddziaływań mających na celu pomoc w rozwiązaniu problemu.

Działania zawarte w programie są kontynuacją pracy w powiecie oleckim przez poszczególne instytucje i podmioty nad tworzeniem skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zaplanowane działania mają na celu poprawę sytuacji rodzin doświadczających przemocy, a także ochronę osób i rodzin zagrożonych tymże zjawiskiem. Program ten będzie także stanowić integralną część „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025”.

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Uchwałą Nr VI/38/2011 Rady Powiatu w Olecku z dnia 31 marca 2011 r. został przyjęty do realizacji „Powiatowy Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015”.

Działania podejmowane w ramach programu były przedkładane w corocznym sprawozdaniu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu.

Zarządzeniem Nr 28/2015 z dnia 29 grudnia 2015 roku Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku powołał zespół do opracowania „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oleckim na lata 2016-2020”. Program ten jest kontynuacją działań zawartych w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015”.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem społecznym, które niszczy ludzi, niezależnie od ich pozycji społecznej czy ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka będącego ofiarą przemocy, ale na całą rodzinę. Odbija się także na rolach i strukturach społecznych. Osoba doświadczająca przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Zjawisko to wpływa także na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jak również może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu. Przemoc jest przestępstwem, czyli bezprawnym i zawinionym czynem człowieka, który podlega karze obowiązującej w czasie jego popełnienia.

Dane statystyczne dotyczące w/w problemu potwierdzają jego występowanie wśród rodzin na terenie powiatu oleckiego. Wiedza ta zobowiązuje instytucje realizujące zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie do podejmowania współpracy oraz adekwatnych i skutecznych oddziaływań mających na celu pomoc w rozwiązaniu problemu.

Działania zawarte w programie są kontynuacją pracy w powiecie oleckim przez poszczególne instytucje i podmioty nad tworzeniem skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zaplanowane działania mają na celu poprawę sytuacji rodzin doświadczających przemocy, a także ochronę osób i rodzin zagrożonych tymże zjawiskiem. Program ten będzie także stanowić integralną część „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025”.

I. Przemoc w rodzinie – podstawy teoretyczne.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Jak wynika z powyższej definicji, przemoc jest intencjonalna, polega na działaniu lub zaniechaniu jednej osoby, narusza prawa i dobra osobiste drugiej, a także powoduje cierpienie i szkody fizyczne lub psychiczne.

W zależności od występujących zachowań osoby stosującej przemoc wyodrębnia się następujące rodzaje przemocy: **przemoc fizyczną**, powodującą naruszenie lub realne zagrożenie sfery cielesnej osoby doznającej przemocy; **przemoc psychiczną**, polegającą na sprawowaniu przez osobę stosującą przemoc psychicznej kontroli nad osobą doznającą przemocy; **przemoc seksualną**, czyli wymuszanie pożycia seksualnego lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także zmuszanie do współżycia w nieakceptowanej formie; **przemoc finansową (ekonomiczną)**, która polega na utrzymywaniu osoby zależnej w całkowitej zależności finansowej poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Nie należy zapominać, iż przemoc ma charakter cykliczny. Bez pomocy z zewnątrz osoba doznająca przemocy rzadko kiedy jest w stanie sama ją przerwać. Wynika to często z faktu wiary w możliwość samoistnej zmiany zachowania osoby stosującej przemoc. Zazwyczaj w fazie ostrej przemocy (wybuchu gniewu i wyładowaniu agresji) osoba poszkodowana skłonna jest do szukania pomocy, jednakże bez należytego wsparcia wycofuje się ze swoich działań w następującej później fazie miodowego miesiąca (jest to faza skruchy ze strony osoby stosującej przemoc, okazywania żalu, jednak bez specjalistycznej pomocy kończy się to nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u osoby stosującej przemoc).

Coraz częściej przemocą nacechowane są zachowania dzieci i młodzieży. Zanika w nich szacunek do drugiego człowieka, współczucie i wrażliwość. Jednym z przejawów agresji i przemocy wśród w/w grup są postawy prezentowane wśród rówieśników, w tym w środowisku szkolnym. Agresorzy zazwyczaj mają o sobie dobre mniemanie, a agresję oceniają pozytywnie. Ofiary zazwyczaj są nieśmiałe i osamotnione, mają niską samoocenę.

Nie bez znaczenia dla rozwoju postaw agresywnych jest środowisko rodzinne. Niekorzystnymi czynnikami wywołującymi zachowania agresywno – przemocowe są:

- niewłaściwa postawa wychowawcza ojca (zbyttnia pobłażliwość lub rygorizm),
- brak opieki i kontroli ze strony matki,
- wrogi lub obojętny stosunek uczuciowy jednego z rodziców,
- Brak zgodności rodziców lub odmienne poglądy dotyczące sposobów wychowywania dziecka,
- brak harmonijnego współżycia w rodzinie,
- wzorce zachowań prezentowane przez rodziców.

Dzieci, które szczególnie często mają do czynienia z agresją i przemocą w rodzinie stosowaną też w stosunku do nich jako metoda wychowawcza, uczą się jej stosowania w relacjach z innymi.

W środowisku szkolnym występują czynniki ryzyka mogące sprzyjać wystąpieniu zachowań przemocowych u młodego człowieka. Zalicza się do nich najczęściej:

- presję czasową,
- niesprawiedliwe ocenianie, gdy uczeń czuje się poszkodowany,
- częste upomnienia,
- zbyt rzadko wykorzystywane umiejętności konstruktywnego rozwiązywania sytuacji konfliktowych przez nauczycieli i wychowawców,
- zbyt liczne klasy,
- złe warunki lokalowe.

Oprócz środowiska rodzinnego i szkolnego zagrożenia płyną także z grup rówieśniczych, które stwarzają warunki do podejmowania bardziej śmiałych i odważnych zachowań ryzykownych, w tym agresywno – przemocowych.

Coraz częściej środki masowego przekazu prezentują przemoc w różnorodnych formach i przejawach. Pokazywane i publikowane obrazy i informacje mają wpływ na modelowanie zachowań przemocowych w szczególności u dzieci i młodzieży. Osoby te mające częsty, niekontrolowany dostęp do środków masowego przekazu mogą stać się mniej wrażliwe na przejawy okrucieństwa i akceptować przemoc jako sposób rozwiązywania problemów.

II. Konsekwencje zjawiska przemocy w rodzinie

1. Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe m.in.:

- obrażenia ciała,
- choroby somatyczne związane ze stresem (ból głowy, żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne dolegliwości),

- przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w stany depresyjne, niepokój,
- niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji,
- niepewność, stany lękowe, w tym lęk przed bliskością,
- nieufność, poczucie zagrożenia,
- niska samoocena,
- kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne,
- kłopoty z koncentracją,
- zwiększone spożycie środków psychoaktywnych,
- zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Osoby doświadczające przemocy niejednokrotnie zmieniają zdanie, chronią osoby stosujące przemoc. Zachowania te wynikają z wyuczonej bezradności czy też stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących wyjściu z przemocy może mieć także związek z przekonaniem o bezskuteczności działań, popartego wcześniejszymi doświadczeniami albo z niskiej samooceny.

2. Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci

Dzieci są często bezpośrednimi ofiarami lub/i świadkami przemocy w rodzinie. Pomijając obrażenia cielesne, przemoc ze strony najbliższych powoduje u dziecka zaburzenie poczucia bezpieczeństwa i zaufania. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb ma znaczący wpływ na dalszy rozwój młodego człowieka, a także może być przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych.

Przemoc psychiczna może prowadzić do:

- nieprzystosowania emocjonalnego i psychicznego objawiającego się poprzez niski poziom kompetencji społecznych oraz trudności w kontaktach z rówieśnikami,
- deficytów intelektualnych w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywania konfliktów i kreatywności,
- problemów afektywno – behawioralnych takich jak: agresja, samoponížanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew, pesymizm i negatywizm.

Konsekwencje przemocy ujawniają się w wieku dorastania dziecka i w jego dorosłym życiu, w postaci różnych form niedostosowania społecznego:

- trudności w nauce, wagarowania,
- ucieczek z domu,
- udziału w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych,
- wysokiego poziomu agresji,
- nadużywania alkoholu i narkotyków.

III. Podstawy prawne

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oleckim na lata 2016-2020 oparty jest przede wszystkim na założeniach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Uchwała Rady Ministrów Nr 76 z dnia 29 kwietnia 2014 r.).

Inne akty prawne niezbędne do realizacji Programu:

- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 2082),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 1286 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 224 ze zm.),
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 355 ze zm.),
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 1445 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 239),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz.U. z 2011 r. Nr 81, poz. 448).

Art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

IV. Wykaz podmiotów wspierających osoby/rodziny dotknięte i zagrożone przemocą w powiecie oleckim.

1. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Olecku
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku
3. Komenda Powiatowa Policji w Olecku
4. Prokuratura Rejonowa w Olecku
5. Sąd Rejonowy w Olecku – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
6. Poradnie psychologiczno – pedagogiczne w Olecku
7. Zespoły interdyscyplinarne funkcjonujące w poszczególnych gminach
8. Ośrodki pomocy społecznej
9. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olecku.
10. Jednostki organizacyjne ochrony zdrowia
11. Kościół lokalny
12. Organizacje pozarządowe.

V. Dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie oleckim.

Skalę zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie oleckim przedstawiają dane w poniższych tabelach podejmowane przez gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy, Komendę Powiatową Policji w Olecku, Prokuraturę Rejonową w Olecku, Sąd Rejonowy w Olecku oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku.

Tabela 1: Dane dotyczące podejmowanych działań przez gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (GZI) w latach 2013-2015.

GZI	Olecko			Wieliczki			Świątajno			Kowale Oleckie		
	13	14	15	13	14	15	13	14	15	13	14	15
Lata												
Liczba założonych Niebieskich Kart przez pracowników socjalnych OPS	5	5	5	6	9	18	0	0	1	33	40	17
Liczba rodzin objętych pomocą GZI	65	76	74	6	9	18	12	16	12	33	40	17

Tabela 2: Dane dotyczące podejmowanych działań przez Komendę Powiatową Policji w Olecku w latach 2013-2015.

Działanie	2013	2014	2015
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	889	734	848
Liczba interwencji domowych podczas których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty	141	167	139
Liczba postępowań z art.207§1KK	0	0	11*

*od 1 lipca 2015r.w związku ze zmianą przepisów Kodeksu postępowania karnego organem uprawnionym do prowadzenia tego typu postępowań jest Komenda Powiatowa Policji.

Tabela 3: Dane dotyczące podejmowanych działań przez Prokuraturę Rejonową w Olecku w latach 2013-2015.

Działanie	2013	2014	2015
Liczba odnotowanych spraw	54	58	26
Liczba spraw skierowanych do Sądu z aktem	6	8	5

oskarżenia			
------------	--	--	--

Tabela 4: Dane dotyczące podejmowanych działań przez Sąd Rejonowy w Olecku w latach 2013-2015.

Działanie	2013	2014	2015
Liczba skazanych osób za znęcanie się nad rodziną	33	32	15

Tabela nr 5.

Dane Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku dotyczące osób objętych pomocą w latach 2013-2015.

	2013	2014	2015
Ilość osób objętych pomocą specjalistyczną/ilosc porad	130/627	156/725	126/431
Ilość osób korzystających ze schronienia w hostelu / w tym dzieci	37/19	37/19	20/10

Tabela 6. Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku dotyczące realizacji Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc (PK-E).

	2013	2014	2015
Liczba osób zaproszonych/zgłoszonych do PK-E	20	41	18
Liczba osób objętych programem	7	11	2
Liczba osób, które ukończyły PK - E	2	5	1

Wykazane dane zamieszczone w tabelach nr 1, 2, 3, 4, 5, 6 potwierdzają występowanie przemocy w rodzinach na terenie powiatu oleckiego.

Zasadne jest kontynuowanie dalszych działań: profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do mieszkańców powiatu oleckiego, podnoszących kompetencje służb i podmiotów realizujących zadania, chroniących i wspierających osoby doznające przemocy i oddziaływać wobec osób stosujących przemoc.

VI. Adresaci programu

Niniejszy program skierowany jest do:

1. Osób doświadczających przemocy w rodzinie
2. Osób stosujących przemoc w rodzinie
3. Świadców przemocy w rodzinie
4. Przedstawicieli podmiotów wspierających rodziny zagrożone i dotknięte przemocą
5. Mieszkańców powiatu oleckiego.

VII. Koordynator i partnerzy programu

Koordynatorem programu w powiecie oleckim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku.

Partnerami w realizacji programu będą wszystkie podmioty prowadzące oddziaływania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Olecku
2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Olecku
3. Komenda Powiatowa Policji w Olecku
4. Prokuratura Rejonowa w Olecku
5. Sąd Rejonowy w Olecku
6. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne w Olecku
7. Szkoły z terenu powiatu
8. Służba zdrowia
9. Kościół lokalny
10. Organizacje pozarządowe.

VIII. Cele programu i działania

CEL GŁÓWNY

Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie oleckim.

Cele szczegółowe:

- 1. Profilaktyka i edukacja społeczna**
- 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie**
- 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc**
- 4. Podnoszenie kompetencji służb i podmiotów realizujących zadania.**

Cel 1: Profilaktyka i edukacja społeczna

Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA	PODMIOTY ZAANGAŻOWANE
Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie	1. Prowadzenie badań analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.	PCPR w Olecku KPP w Olecku
	2. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	gminne zespoły interdyscyplinarne Prokuratura Rejonowa w Olecku
	3. Podsumowanie danych statystycznych i działań w zakresie przeciwdziałania przemocy podczas corocznego spotkania podmiotów współpracujących w tym obszarze.	Sąd Rejonowy w Olecku - Wydział Karny

<p>Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie</p>	<p>1. Prowadzenie kampanii społecznych o charakterze lokalnym dotyczącym przeciwdziałania przemocy w rodzinie, promujących wartości i kształtowanie prawidłowych postaw w rodzinie.</p>	<p>PCPR w Olecku</p> <p>Komenda Powiatowa Policji w Olecku</p> <p>szkoły z terenu powiatu</p> <p>poradnie psychologiczno-pedagogiczne</p>
	<p>2. Prowadzenie spotkań edukacyjnych przełamujących mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiającej jej stosowanie.</p>	<p>Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie – Filia w Olecku</p> <p>organizacje pozarządowe</p> <p>Kościół lokalny</p>
	<p>3. Współpraca z poradniami prowadzonymi przez kościoły w zakresie edukacji osób przygotowujących się do zawarcia związku małżeńskiego oraz ich rodziców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	
<p>Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych</p>	<p>1. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.</p>	<p>PCPR w Olecku</p> <p>ośrodki pomocy społecznej</p> <p>szkoły z terenu powiatu</p> <p>GKRPA</p>
	<p>2. Współpraca ze szkołami w zakresie realizacji programów zapobiegających agresji i przemocy w szkole.</p>	<p>Komenda Powiatowa Policji w Olecku</p> <p>Prokuratura Rejonowa w Olecku</p> <p>Sąd Rejonowy w Olecku</p> <p>poradnie psychologiczno-</p>

	3. Doskonalenie systemu informacyjno-edukacyjnego o formach i miejscach pomocy.	pedagogiczne służba zdrowia - pielęgniarki rodzinne i położne
	4. Prowadzenie poradnictwa dla rodziców i małoletnich w ciąży w zakresie wzmacniania ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczej bez przemocy.	organizacje pozarządowe Kościół lokalny

Cel 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA	PODMIOTY ZAANGAŻOWANE
Promocja współpracy instytucji rządowych i samorządowych oraz rozwój organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowywanie zasad współpracy	1. Wspieranie tworzenia i działania punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą.	PCPR w Olecku KPP w Olecku gminne zespoły interdyscyplinarne
	2. Rozwój form działalności Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar przemocy w Rodzinie.	organizacje pozarządowe Kościół lokalny
	3. Współpraca instytucji samorządowych z organizacjami pozarządowymi i Kościołem w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	

<p>Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie istniejącej infrastruktury podmiotów i organizacji pozarządowych w powiecie, udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie</p>	<p>1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej na stronie internetowej, w miejscach ogólnie dostępnych oraz podczas lokalnych kampanii społecznych.</p>	<p>PCPR w Olecku</p> <p>ops-y</p> <p>Komenda Powiatowa Policji w Olecku</p> <p>Szkoły z terenu powiatu</p> <p>poradnie psychologiczno-pedagogiczne</p> <p>Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie – Filia w Olecku</p> <p>organizacje pozarządowe</p> <p>Kościół lokalny</p>
	<p>2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.</p>	
<p>Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie</p>	<p>1. Prowadzenie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.</p>	<p>PCPR/SOW/ w Olecku</p> <p>Sąd Rejonowy w Olecku</p> <p>organizacje pozarządowe</p> <p>Kościół lokalny</p>
	<p>2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie SOW.</p>	
	<p>3. Udzielanie informacji telefonicznej oraz pomocy interwencyjnej.</p>	

	4. Zapewnienie bezpiecznych warunków przesłuchań w przyjaznych pokojach przesłuchań dla dzieci i dorosłych dotkniętych przemocą w rodzinie.	
	5. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	
	6. Organizacja innych form pomocy dla osób i rodzin, które doświadczyły przemocy umożliwiających reintegrację rodziny, rozwój osobowy i społeczny.	
	7. Monitoring skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.	

Cel 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie:

KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA	PODMIOTY ZAANGAŻOWANE
------------------	-----------------------	-----------------------

<p>Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez instytucje a także podmioty oraz organizacje pozarządowe; wypracowywanie współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi</p>	<p>1. Opracowanie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</p>	<p>PCPR w Olecku</p> <p>Sąd Rejonowy w Olecku</p> <p>KPP w Olecku</p> <p>Prokuratura Rejonowa w Olecku</p> <p>gminne zespoły interdyscyplinarne</p>
	<p>2. Przygotowanie i przekazanie zaktualizowanych informatorów o oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie dla Sądu Rejonowego, Prokuratury Rejonowej, Komendy Powiatowej Policji oraz wszystkim gminom w powiecie.</p>	<p>PCPR w Olecku</p> <p>Sąd Rejonowy w Olecku</p> <p>Komenda Powiatowa Policji</p> <p>Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Olecku</p>
<p>Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie</p>	<p>1. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych i terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p>	
	<p>2. Monitorowanie osób uczestniczących w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych w okresie 3- letnim</p>	

Cel 4: Podnoszenie kompetencji służb i podmiotów realizujących zadania

Podniesienie jakości i dostępności usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA	PODMIOTY ZAANGAŻOWANE
Wzmacnianie kompetencji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>1. Organizacja lokalnych szkoleń zwiększających kompetencje służb i podmiotów.</p> <p>2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji.</p>	<p>PCPR w Olecku</p> <p>ops-y w powiecie</p> <p>Komenda Powiatowa Policji w Olecku</p> <p>Sąd Rejonowy w Olecku</p> <p>Prokuratura Rejonowa w Olecku</p> <p>lokalna służba zdrowia</p> <p>szkoły z terenu powiatu</p> <p>Kościół lokalny</p> <p>organizacje pozarządowe</p>
Usprawnianie procedur interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc oraz programu ochrony osób doznających przemocy	<p>1. Udoskonalanie procedur dotyczących pracy w obszarze przemocy w rodzinie</p> <p>2. Usprawnianie procedur wymiany informacji</p>	jw.
Opracowanie i realizacja projektów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>1. Współpraca podmiotów w obszarze przemocy w rodzinie</p> <p>2. Opracowywanie i realizacja projektów, w tym w ramach porozumień</p>	powiat, gminy

IX. Przewidywane efekty

1. Poprawa dostępu do informacji.
2. Poprawa warunków rozwojowych dla dzieci i młodzieży.

3. Podniesienie poziomu wiedzy dorosłych, dzieci i młodzieży w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie.
4. Pogłębienie wiedzy społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
5. Promocja metod wychowawczych bez przemocy.
6. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
7. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
8. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym rodzinom ze zjawiskiem przemocy.

X. Źródła finansowania programu.

1. Środki budżetowe powiatu oleckiego.
2. Środki z Budżetu Państwa/ programy celowe, dotacje/.
3. Środki z budżetów gmin /np. środki z funduszu alkoholowego/.
4. Środki unijne.
5. Środki pozabudżetowe pozyskane przez organizacje pozarządowe.
6. Sponsorzy i inne źródła dochodu.

XI. Monitoring i ewaluacja programu.

Monitorowanie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oleckim na lata 2016-2020 będzie trwało przez cały okres jego realizacji. Informacje o zrealizowanych działaniach będą przedstawiane Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku. W sprawozdaniach tych zawarta będzie również ocena Programu i analiza osiągniętych do tej pory rezultatów. Ponadto w pierwszym kwartale 2021 roku opracowany zostanie końcowy raport ewaluacyjny obejmujący całościowe podsumowanie i ocenę poziomu osiągniętych celów, skuteczności i efektywności Programu.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oleckim na lata 2016-2020 ma charakter otwarty. Zmieniające się uwarunkowania prawne i organizacyjne mogą wpłynąć na konieczność jego uzupełnienia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu

Wacław Sapięha

